

Zoetwateroogst kan redding betekenen voor boeren op Schouwen-Duiveland

Het eurekamoment van Jan den Hartog uit Kerkwerve kan weleens de redding worden voor boeren op Schouwen-Duiveland. Met een dubbele drainage in de grond kan regenwater worden gescheiden van de zoute kwel in een diepere laag. Het idee is beproeft op de akkers en het werkt.

Agrariër Leonard den Hartog (r) meet het zoutgehalte van het slotwater op zijn perceel bij Kerkwerve bij de formele aftrap in 2019 van het Living Lab Schouwen-Duiveland. © Dirk Jan Gjeltema

Jans vader Leonard den Hartog is enthousiast over het idee van zijn zoon. Het concept is even simpel als effectief. Met een drainage in de bovenste grondlaag wordt zo veel mogelijk (zoet) regenwater opgevangen en afgevoerd naar een bassin.

Een buis iets dieper in de klei vangt de zoute kwel af, zodat er zo min mogelijk vermenging optreedt met het regenwater. Dat zoute water wordt weggepompt in de sloten. En het kostbare zoete vocht uit het reservoir kan worden gebruikt voor irrigatie van de gewassen in droge periodes.

Alleen nog een zeil er in en dan kan ik beginnen met volpompen

Lennert den Boer, agrariër

Collega-agrariër Lennert den Boer heeft een bassin gegraven voor de opslag van 10.000 kubieke meter water. „Alleen nog een zeil erin en dan kan ik beginnen met volpompen.” Hij ziet zijn kans op een goede oogst toenemen met dit systeem. Door langere periodes van aanhoudende droogte en grote hitte blijft de groei van veel gewassen vaker achter of mislukt de oogst zelfs compleet. Boeren op Schouwen-Duiveland hebben door de zoute ondergrond geen zoet water voorhanden voor beregening van akkers. Dat vormt een bedreiging voor de agrarische sector op het eiland. Onder de noemer living lab werd [in 2019 begonnen](#) met het uitdenken en beproeven van methodes om zoet water te winnen en op te slaan. In dat living lab werken boeren en onderzoeksbureaus samen in de praktijk.

Met dubbele drainage krijg je een zoetwaterbron in een gebied waar tot voor kort niks was

Arjen Roelandse, Acacia Water

De resultaten zijn bemoedigend, concluderen Vince Kaandorp van Deltares en Arjen Roelandse van Acacia Water op de slotbijeenkomst donderdag in Zierikzee. „Met dubbele drainage krijg je een zoetwaterbron in een gebied waar tot voor kort niks was”, aldus Roelandse. Kaandorp: „De praktijk laat zien dat dit heel goed werkt. Je oogst letterlijk zoet water voor je perceel.” Wat ook werkt is een (enkele en dus eenvoudigere en minder kostbare) anti-verziltingsdrainage die de zoute kwel afvangt, zodat de zoete bovenste grondlaag groter wordt. Den Hartog en Den Boer steken evenwel niet onder stoelen of banken dat aanleg van dubbele drainage een kostbare zaak is. „Als bedrijf alleen had ik dit niet voor elkaar gekregen”, zegt Den Hartog. „Dus mooi dat we dit als [living lab](#) samen hebben kunnen realiseren met financiering van de overheid. Maar nu we eigenlijk pas écht goed kunnen meten wat dit doet, stopt het project. Het zou mooi zijn als er nog wat geld bijkomt en we nog een paar jaar verder kunnen.”

Waardevol voor de toekomst

De kans daarop is zeker reëel, aldus Edwin Torn Broers van Addvision Projectmanagement. „Wat hier is ontwikkeld, is een waardevol stuk gereedschap waar we de toekomst mee in kunnen.” Hij wil het proefproject uitbreiden met andere agrariërs en gaat daarvoor op zoek naar nieuwe subsidies.